

## Medborgarförslag, 2014-05-08

Vi vill med detta medborgarförslag föreslå Uppsala kommun att området Täljstenen i Eriksberg ges q-märkning i detaljplanen. Vi menar att områdets miljö med byggnader och gårdar har ett särskilt byggnads- och kulturhistoriskt värde, värt att bevara.

Täljstenen är ett klart definierat bostadsområde med ”bykaraktär” bestående av trevåningshus i rött tegel, två höghus samt en förskola. Förutom det nya höghuset som byggdes år 2004 har området bevarats relativt intakt alltsedan byggnadsåret 1959.

Utemiljön kännetecknas av avskilda innergårdar, omedelbart tillgängliga från omkringliggande hus. Gårdarna kännetecknas av stora gräsytor, tallar, berghällar samt lekplatser, grillplatser och andra gemensamma samlingsplatser. Innemiljön karaktäriseras av kvalitetstänkande med gedigna snickeriarbeten i trä i tidstypisk anda, bra planlösningar med goda förvaringsmöjligheter, funktionella kök samt relativt nyrustade badrum.

Sammantaget ger området ett lugnt och harmoniskt intryck utan genomfartstrafik. Beläget alldeles i kanten av naturreservaten Stadsskogen i öster och Hågadalen i väster och genom trädpartier avskilt från Norbyvägen är området omgivet av natur och skog med goda möjligheter för promenad och motion.

**Konsekvens:** Med hänsyn till det ovan sagda finns det goda skäl att behålla området orört på grund av de många kvaliteter området uppvisar ur byggnadshistorisk, kulturhistorisk och arkitektonisk synpunkt, ur miljö och natursynpunkt samt som ett exempel på en relativt unik boendemiljö från slutet av 1950-talet, byggt i Uppsalahems regi.

**Slutsats:** Med kommande, planerade nydaning av Eriksberg samt renovering av Täljstenens bostadsbestånd önskar vi att Täljstenen får behålla sin ursprungliga 50-talskaraktär.

Täljstenens plangrupp

Marianne Staaf  
sammankallande

August Boj  
sekreterare

Lennart Johansson  
Kontaktperson, bevarandefrågor

Kopia för kännedom till:

- \* Uppsala kommun, Plan- och byggnadsnämnds ordförande, Liv Hahne (m)
- \* Uppsala kommun, Plan- och byggnadsnämnds vice , Monica Östman (s)
- \* Uppsala kommun, Kontoret för samhällsutveckling, Ulla-Britt Wikström
- \* Uppsala kommun, Kontoret för samhällsutveckling, Magnus Elfwendahl
- \* Uppsalahems styrelseordförande, Peter Nordgren (fp)
- \* Uppsalahems 1:e vice ordförande, Thure Svensson (c)
- \* Uppsalahems 2:e vice ordförande Susanne Eriksson (s)
- \* Uppsalahems VD, Mikael Rådegård
- \* Uppsalahem projektledare Mathias Lantz
- \* Länsstyrelsen, Länsantikvarie, Agneta Åkerlund
- \* Upplandsmuseet, Landsantikvarie, Håkan Liby
- \* Riksantikvarieämbetet, riksantikvarie Lars Amréus
- \* Föreningen Vårda Uppsala, Kristina Berglund

## **Bakgrund**

Medborgarförslag 2014-04-08 ingår i Hyresgästföreningen Täljstenens Projekt Värna Täljstenen 2014-2017. Projektet syftar till att följa och påverka processerna med Uppsalahems renoveringsplaner av Täljstensområdet och med Uppsala kommuns planer för omdaningen Nya Eriksberg. Ambitionen med projektet är att åstadkomma en bred samverkan, bl.a. med forskningsinstitutioner som inriktar sin forskning på sociala effekter av bostadsområdets omdaning.

## **Områdesbeskrivning, Täljstenen**

Text hämtad från Marja Erikssons & Ingemar Ehrlins skrift *Uppsala en växande stad, bebyggelse 1951-1979* (2006).

### **Kv Täljstenen, Täljstensvägen 1B**

Ritningsår: 1957

Arkitekt: Anker Gate Lindgren / Sten Lindgren

Byggherre: Stiftelsen Uppsalahem

Byggmästare: Byggnadsfirman Anders Diös AB och Uppsvenska Byggnadsgillet

Punkthus i betong i åtta våningar med sockelvåning och vind. Platt tak med tunn, svart plåtsarg. Sockelvåningen har pelare klädda med mörkgrå skiffer. Norr- och sydfasaderna har helt olika karaktär. Sydsidan är utfackad med ljusa fiberelementsivor, ursprungligen vit eternit, medan norrsidans fasad har stänkeputs i ljusbeige nyans, ursprungligen vit puts. Sydsidan har fönsterband i ljusa aluminiumprofiler och indragna balkonger. Partier mellan fönstren mörkbruna, i varierad storlek och placerade i en dekorativ och lekfull sättning. Trots sin volym uppvisar byggnaden en lätthet och den lyfts upp av sin mörka sockelvåning. Höghuset i Täljstenen förankrar trevåningshusen och är en dominerande och slank fondbyggnad till Granitvägen. Byggnaden intar en självklar plats och är ett viktigt landmärke i stadsbilden.

År 2004 uppfördes en liknande åttavåningsbyggnad intill 50-talshuset.

### **Kv Täljstenen, Täljstensvägen 1-11, 2-16**

Ritningsår: 1958

Arkitekt: Anker Gate Lindgren / Sten Lindgren

Byggherre: Stiftelsen Uppsalahem

Byggmästare: Byggnadsfirman Anders Diös AB

Kvarteret består av sexton trevåningslängor, placerade i sex varierade gårdsgrupper runt en central säckgata. Kvarteret har s k inifrånmatning, d v s en trafikmatargata med vändplan som går centralt in i området. Det var första gången detta genomfördes i Uppsala. Varje husgrupp bildar en mer eller mindre slutna gård, mot vilka alla entréer vetter. Byggnaderna har flera olika fasadtyper, vilka har en varierad men ändå sammanhållen karaktär. Variationen hålls samman av ett antal enhetliga material; rött tegel i fasader, socklar i vit sprutputs, balkongfronter och fönsterbröstningar i liggande panel. Balkongernas karaktär skiftar; dels indragna, delvis utskjutande. Balkongnischerna är murade av ljusgrått sandstenstegel. De vita fönstrens storlek och utseende varierar. Flacka sadeltak med korrugerad eternit. Vissa av längorna har garage i sockelvåningen. Husen har gedigen

materialverkan, med god proportionering och en lugn vilande karaktär. Ursprungliga fönster och portar är ersatta och träet i balkongfronter och bröstningar har delvis nya färger. Täljstenen är ett bostadsområde från 1950-talet av ovanlig kvalitet – rikt varierat men ändå sammanhållet.

### **Om oss**

Den grupp som för närvarande ingår i planeringsgruppen för "Bevara Täljstenen" är

Marianne Staaf, sammankallande

August Boj, sekreterare

Lennart Johansson, kontaktperson för bevarandefrågor

Jolanta Obminska, kontaktperson för invandrade hyresgäster inom Täljstenen,

Jan Gille

Lars-Olov Larsson